

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 173 (XVII) — Nr. 158

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 22 februarie 2005

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 28 din 25 ianuarie 2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 506 alin. 2 din Codul de procedură penală....	1-3	144.	5-8
Decizia nr. 35 din 25 ianuarie 2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 385 ¹ alin. 1 lit. e) din Codul de procedură penală.....	3-5		

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

— Ordin al ministrului finanțelor publice privind aprobarea Precizărilor pentru determinarea sumelor care fac obiectul repartizării profitului conform Ordonanței Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 28 din 25 ianuarie 2005

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 506 alin. 2 din Codul de procedură penală

Ioan Vida — președinte
Nicolae Cochinescu — judecător
Constantin Doldur — judecător
Acsinte Gaspar — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Petre Ninosu — judecător
Ion Predescu — judecător
Șerban Viorel Stănoiu — judecător
Ion Tiucă — judecător
Marieta Safta — magistrat-asistent

lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Autoarea excepției, prin avocat, solicită admiterea excepției astfel cum a fost formulată.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, arătând că textul de lege criticat nu încalcă prevederile constituționale invocate de autoarea excepției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 8 iunie 2004, pronunțată în Dosarul nr. 282/2003, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor „art. 505 alin. 2 din Codul de procedură penală, devenit în noua redactare art. 506 alin. 2”**. Excepția a fost ridicată de Marina Predică în cadrul recursului formulat împotriva deciziei de

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 506 alin. 2 din Codul de procedură penală, ridicată de Marina Predică în Dosarul nr. 282/2003 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția civilă.

La apelul nominal este prezentă autoarea excepției, personal și asistată de avocat J. Friedmann-Nicolescu,

respingere a apelului declarat împotriva sentinței Tribunalului București — Secția a III-a civilă, prin care s-a respins acțiunea acesteia de reparare a pagubei, întemeiată pe dispozițiile art. 504—506 din Codul de procedură penală, constatându-se prescris dreptul la acțiune.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile art. 506 alin. 2 din Codul de procedură penală încalcă dreptul de proprietate privată, precum și dreptul la un proces echitabil, întrucât instituie, pentru acțiunea în repararea de către stat a pagubei suferite, un termen de prescripție mai scurt decât cel general de 3 ani, aplicabil raporturilor patrimoniale dintre cetățeni, ceea ce face ca statul să fie mai presus de cetățenii săi și, prin urmare, mai presus de lege. În opinia autoarei excepției, „este constituțional ca pentru toți — inclusiv pentru stat — termenul de prescripție să fie cel general de 3 ani”.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția civilă, exprimându-și opinia asupra excepției, consideră că aceasta este neîntemeiată. Se arată că termenul special de prescripție reglementat de prevederile criticate nu instituie nici o discriminare în raporturile patrimoniale ale cetățenilor cu statul.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, întrucât textul de lege criticat nu încalcă prevederile constituționale și nici pe cele din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, invocate de autoarea excepției. Precizează în acest sens că termenul de prescripție prevăzut de art. 506 alin. 2 din Codul de procedură penală „nu îngreșește egalitatea în drepturi și nici accesul liber la justiție, ci, dimpotrivă, lărgeste sfera persoanelor îndreptățite a introduce acțiuni pentru repararea pagubei și cu privire la persoanele împotriva cărora s-a luat o măsură preventivă, iar ulterior au fost scoase de sub urmărire penală, prin ordonanța procurorului, ordonanță rămasă definitivă prin neatacarea ei la instanță”.

Avocatul Poporului consideră că dispozițiile legale criticate nu încalcă prevederile constituționale ale art. 16 alin. (2), întrucât acestea se aplică în mod egal tuturor persoanelor îndreptățite la repararea pagubei materiale sau a daunei morale în cazul condamnării pe nedrept sau al privării ori restrângerii de libertate în mod nelegal, fără a face nici o diferență în cadrul acestei categorii. Se arată totodată că art. 506 alin. 2 din Codul de procedură penală nu încalcă dispozițiile constituționale ale art. 11, 20, art. 21 alin. (3) și nici prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece termenul de prescripție instituit de acest text legal are caracter rezonabil și asigură condiții optime pentru a exercita acțiunea în justiție în scopul obținerii reparațiilor legale. Referitor la dispozițiile art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție, se apreciază că acestea nu au incidență în cauză.

În concluzie, Avocatul Poporului consideră că excepția este neîntemeiată.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autoarei excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 506 alin. 2 din Codul de procedură penală, în redactarea dată prin Legea nr. 281/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale, având următorul conținut: „*Acțiunea poate fi introdusă în termen de 18 luni de la data rămânerii definitive, după caz, a hotărârilor instanței de judecată sau a ordonanțelor procurorului, prevăzute în art. 504.*”

Autoarea excepției consideră că aceste dispoziții sunt contrare prevederilor constituționale ale art. 11, art. 16 alin. (2), art. 20, art. 21 alin. (3) și ale art. 41 alin. (1) teza întâi și alin. (2) teza întâi [devenit art. 44 alin. (1) teza întâi și alin. (2) teza întâi ca urmare a revizuirii și republicării Constituției, cu renunțarea la textelor], având următorul conținut:

— Art. 11: „(1) Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte.

(2) *Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.*

(3) *În cazul în care un tratat la care România urmează să devină parte cuprinde dispoziții contrare Constituției, ratificarea lui poate avea loc numai după revizuirea Constituției.*”

— Art. 16 alin. (2): „*Nimeni nu este mai presus de lege.*”

— Art. 20: „(1) *Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.*

(2) *Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.*”

— Art. 21 alin. (3): „*Părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.*”

— Art. 44 alin. (1) teza întâi și alin. (2) teza întâi:

„(1) *Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate. [...]*

(2) *Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular. [...]*”

De asemenea, autoarea excepției consideră că textul criticat contravine și prevederilor art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul la un proces echitabil.

Se susține, în esență, că termenul de prescripție special instituit de textul de lege criticat, diferit de termenul general de prescripție de 3 ani, aplicabil acțiunilor personale, care însoțesc drepturile subiective civile de creanță, este discriminatoriu, în sensul situării statului mai presus de cetățenii săi și, prin aceasta, mai presus de lege, în contradicție cu dispozițiile constituționale invocate.

Examinând excepția de neconstituționalitate formulată, Curtea constată că aceasta este neîntemeiată și, în consecință, urmează să fie respinsă.

Curtea reține că dispozițiile constituționale invocate de autoarea excepției sau alte norme cuprinse în Constituție, în pacte ori tratate internaționale la care România este parte, nu prevăd imprescriptibilitatea dreptului persoanelor prejudiciate prin condamnarea pe nedrept sau prin privarea ori restrângerea de libertate în mod nelegal, de a porni acțiune în repararea pagubei, și nici un termen limită în care acest drept poate fi exercitat. Art. 52 alin. (3) din Constituție, care consacră răspunderea patrimonială a statului pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare, stipulează că „[...] *Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii [...]*”. Legea fundamentală lasă, așadar, la opțiunea legiuitorului stabilirea condițiilor procedurale, inclusiv a termenelor în care dreptul la reparații poate fi

exercitat. Aceeași idee se regăsește și în dispozițiile art. 3 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, potrivit căreia „Atunci când o condamnare penală definitivă este ulterior anulată sau când este acordată grațierea, pentru că un fapt nou sau recent descoperit dovedește că s-a produs o eroare judiciară, persoana care a suferit o pedeapsă din cauza acestei condamnări este despăgubită conform legii ori practicii în vigoare în statul respectiv, cu excepția cazului în care se dovedește că nedescoperirea în timp util a faptului necunoscut îi este imputabilă în tot sau în parte”.

Așa fiind, stabilirea de către legiuitor a unui termen special de prescripție, în ceea ce privește acțiunea pentru repararea de către stat a pagubei suferite în cazul condamnării pe nedrept sau al privării ori restrângerii de libertate în mod nelegal, constituie expresia rolului constituțional al acestuia, consfințit și de prevederile art. 126 alin. (2) din Legea fundamentală, potrivit căreia „competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege”, și nu este de natură să aducă atingere prevederilor constituționale invocate de autoarea excepției.

Astfel, termenul special de prescripție de 18 luni, reglementat de textul de lege criticat în prezenta cauză, este un termen de prescripție a dreptului la acțiune rezonabil, care asigură condițiile optime celui prejudiciat pentru a exercita acțiune în justiție în scopul obținerii reparațiilor legale, în concordanță cu prevederile art. 6 din

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (așadar, implicit cu dispozițiile art. 11 și 20 din Constituție), precum și cu cele cuprinse în art. 21 alin. (3) din Legea fundamentală, care consacră dreptul la un proces echitabil. De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat în jurisprudența sa faptul că dreptul la un proces echitabil nu este un drept absolut și că acesta „poate fi supus la restricții legitime, cum ar fi termenele legale de prescripție sau ordonanțele care impun depunerea unei cauțiuni *judicatum solvi* [...]” (*Cauza Z și alții împotriva Marii Britanii, 2001*).

Câtă vreme prevederile criticate se aplică deopotrivă tuturor persoanelor aflate în ipoteza acestei norme, nu poate fi primită nici critica potrivit căreia prin dispozițiile art. 506 alin. 2 din Codul de procedură penală s-ar crea o discriminare între stat și cetățenii săi, în sensul „situării” statului mai presus de lege.

Întrucât acțiunea întemeiată pe dispozițiile art. 506 alin. 2 din Codul de procedură penală vizează repararea unor pagube în cazul condamnării pe nedrept sau al privării ori restrângerii de libertate în mod nelegal, iar nu apărarea dreptului de proprietate sau valorificarea unui drept de creanță, dispozițiile art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție, care garantează dreptul de proprietate privată și creanțele asupra statului, nu sunt incidente în cauză.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 506 alin. 2 din Codul de procedură penală, ridicată de Marina Predică în Dosarul nr. 282/2003 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 25 ianuarie 2005.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Marieta Safta

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 35

din 25 ianuarie 2005

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 385¹ alin. 1 lit. e) din Codul de procedură penală

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Nicoleta Grigorescu	— procuror
Afrodita Laura Tutunaru	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 385¹ alin. 1 lit. e) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Virgil Guran și Elena Clinci în Dosarul nr. 11.189/RG/2004 al Curții de Apel Cluj — Secția penală.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției ca nefondată, invocând în acest sens jurisprudența Curții Constituționale în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 13 octombrie 2004, pronunțată în Dosarul nr. 11.189/RG/2004, **Curtea de Apel Cluj — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 385¹ alin. 1 lit. e) din Codul de procedură penală.**

Excepția a fost ridicată de inculpații Virgil Guran și Elena Clinci (fostă Rîșnovean) în dosarul cu numărul de

mai sus, având drept obiect soluționarea unei cauze penale în recurs.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin că textul legal criticat exclude folosirea căii de atac a recursului în cazul deciziilor pronunțate în apel, prin care s-a dispus rejudecarea cauzelor. Această situație este, în opinia lor, de natură a lipsi de eficiență dispozițiile art. 385¹ alin. 2 și 3 din Codul de procedură penală, deoarece partea interesată este în imposibilitate de a exercita dreptul la apărare și de acces liber la justiție în cazul unor excepții ridicate în calea de atac a apelului. Limitarea exercitării recursului împotriva deciziilor pronunțate în apel, prin care s-a dispus rejudecarea cauzei, apare ca neconstituțională în raport cu art. 21 din Legea fundamentală, deoarece limitează și posibilitatea de a ataca încheierile premergătoare soluționării apelului, ajungându-se la situația ca justițiabilul să nu se bucure de nici un mijloc eficient de a-și apăra drepturile și interesele legitime vizate de excepțiile ridicate în prima cale de atac. Pe cale de consecință, este îngreunat nu numai dreptul liberului acces la justiție, ci și dreptul la apărare, care presupune, în mod necesar, existența posibilității justițiabilului de a invoca nelegalitatea unei dispoziții a instanței de judecată, neacordarea sau încălcarea unui drept procesual ori nesoluționarea unei excepții ridicate, context în care dreptul la apărare nu poate fi privit dissociat de dreptul la un proces echitabil și de dreptul de petiționare în vederea apărării celorlalte drepturi și interese legitime.

Curtea de Apel Cluj – Secția penală opinează că excepția este neîntemeiată, deoarece textul legal criticat este în deplină concordanță cu dispozițiile art. 21 alin. (1), (2) și (3) și ale art. 24 alin. (1) din Legea fundamentală. Prevederile legale criticate reglementează folosirea căii de atac a recursului. Or, stabilirea căilor de atac și a condițiilor în care ele pot fi exercitate intră în competența exclusivă a legiuitorului.

Faptul că împotriva deciziilor prin care s-a dispus rejudecarea cauzei nu se poate folosi calea de atac a recursului nu afectează dreptul la apărare al persoanelor, deoarece la rejudecarea fondului instanța de trimitere este obligată să examineze cauza sub toate aspectele, inclusiv cererile și excepțiile invocate de părți în cursul procesului.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul României arată că dispozițiile art. 385¹ alin. 1 lit. e) din Codul de procedură penală constituie norme de procedură, or, potrivit prevederilor art. 126 alin. (2) din Constituție, procedura de judecată este prevăzută numai de lege. Textul legal criticat, stabilind regula generală potrivit căreia deciziile pronunțate în apel pot fi atacate cu recurs, exceptează de la această regulă situațiile în care, prin deciziile instanțelor de apel, s-a dispus rejudecarea cauzelor. Rațiunea este aceea că procesul penal se reia de la faza judecării în primă instanță.

Prin urmare, dispozițiile legale contestate nu ridică probleme de constituționalitate, ci de interpretare și de aplicare a legii. Așa fiind, accesul liber la justiție nu înseamnă accesul, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac. Părțile procesului penal își pot exercita dreptul la apărare în tot cursul procesului, fără nici o încălcare, deoarece dispozițiile art. 385¹ alin. 1 lit. e) din Codul de procedură penală nu îngreunesc dreptul părților de a fi asistate de un avocat ales sau numit din oficiu.

Avocatul Poporului consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, cu următoarea motivare:

Legiuitorul poate institui, în considerarea unor situații deosebite, reguli speciale de procedură, cum sunt și cele referitoare la hotărârile judecătorești supuse recursului,

astfel încât accesul la justiție nu înseamnă accesul, în toate cazurile, la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac. Noțiunea de proces echitabil nu implică imperios existența mai multor grade de jurisdicție, a unor căi de atac împotriva hotărârilor judecătorești, nici, pe cale de consecință, posibilitatea exercitării acestor căi de atac de către toate părțile din proces.

În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a art. 385¹ alin. 1 lit. e) din Codul de procedură penală față de art. 24 din Legea fundamentală. Avocatul Poporului consideră că aceasta nu poate fi reținută. Faptul că nu se poate folosi calea de atac a recursului împotriva hotărârilor judecătorești prin care s-a dispus rejudecarea cauzei nu afectează drepturile procesuale ale inculpatului, avându-se în vedere că, la rejudecarea fondului, instanța este obligată să examineze întreaga cauză sub toate aspectele.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 385¹ alin. 1 lit. e) din Codul de procedură penală, care au următorul conținut: „*Pot fi atacate cu recurs: [...]*”

e) deciziile pronunțate, ca instanțe de apel, de tribunale, tribunale militare teritoriale, curți de apel și Curtea Militară de Apel, cu excepția deciziilor prin care s-a dispus rejudecarea cauzelor.”

Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că prin dispozițiile legale criticate sunt încălcate dispozițiile constituționale ale art. 21 alin. (1), (2) și (3), referitoare la accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, precum și cele ale art. 24 alin. (1), referitoare la garantarea dreptului la apărare.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, asupra constituționalității dispozițiilor art. 385¹ alin. 1 lit. e) din Codul de procedură penală, s-a mai pronunțat, statuând că acestea sunt constituționale. Astfel, prin Decizia nr. 481 din 9 noiembrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.143 din 2 decembrie 2004, pronunțându-se în legătură cu critica potrivit căreia art. 385¹ alin. 1 lit. e) din Codul de procedură penală încalcă dispozițiile constituționale referitoare la garantarea dreptului la apărare, Curtea a constatat că textul legal criticat este în deplină concordanță cu art. 24 alin. (1) din Legea fundamentală. Faptul că împotriva hotărârilor judecătorești prin care s-a dispus rejudecarea cauzei nu se poate folosi calea de atac a recursului nu afectează drepturile procesuale ale inculpatului, referitoare la garantarea dreptului la apărare, avându-se în vedere că la rejudecarea fondului instanța este obligată să examineze întreaga cauză sub toate aspectele.

De asemenea, nu poate fi primită critica autorului excepției privitoare la încălcarea liberului acces la justiție și dreptului la un proces echitabil, întrucât, potrivit prevederilor constituționale ale art. 126 alin. (2), legiuitorul este unica autoritate competentă să reglementeze procedura de judecată. Ca urmare, prin instituirea caracterului irevocabil al deciziilor prin care s-a dispus rejudecarea cauzelor nu se aduce atingere în nici un fel dreptului la un proces echitabil, ci, dimpotrivă, se oferă tuturor părților interesate exercitarea

acestui drept în condiții de echitate, întrucât, de vreme ce se procedează la o nouă judecată asupra fondului, partea interesată are posibilitatea să-și valorifice toate drepturile și interesele sale legitime fără nici un fel de limitări.

Cele statuate prin decizia menționată își mențin valabilitatea și în prezenta cauză, întrucât nu au intervenit elemente noi care să justifice schimbarea acestei jurisprudențe.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 385¹ alin. 1 lit. e) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Virgil Guran și Elena Clinci în Dosarul nr. 11.189/RG/2004 al Curții de Apel Cluj — Secția penală. Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 25 ianuarie 2005.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Afrodită Laura Tutunaru

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

ORDIN

privind aprobarea Precizărilor pentru determinarea sumelor care fac obiectul repartizării profitului conform Ordonanței Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare

În baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1.574/2003 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice și a Agenției Naționale de Administrare Fiscală, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor publice emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Precizările pentru determinarea sumelor care fac obiectul repartizării profitului conform Ordonanței Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001 cu modificările și completările ulterioare, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și regiile autonome au obligația respectării

acestor precizări la repartizarea profitului contabil, începând cu situațiile financiare ale anului 2004.

Art. 3. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 298/2002 pentru aprobarea Precizărilor privind determinarea sumelor care fac obiectul repartizării profitului conform Ordonanței Guvernului nr. 64/2001 și reflectarea în contabilitate a acestora, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 157 din 5 martie 2002.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,
Ionel Popescu

București, 15 februarie 2005.
Nr. 144.

P R E C I Z Ă R I

pentru determinarea sumelor care fac obiectul repartizării profitului conform Ordonanței Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare

1. Potrivit art. 1 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare, începând cu exercițiul financiar al anului 2004, la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit se repartizează pe următoarele destinații, dacă prin legi speciale nu se prevede altfel:

„Art. 1. — (1) Începând cu exercițiul financiar al anului 2004, la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit se repartizează pe următoarele destinații, dacă prin legi speciale nu se prevede altfel:

- a) rezerve legale;
- b) alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege;
- c) acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți;
- c¹) constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și a altor costuri aferente acestor împrumuturi externe;
- d) alte repartizări prevăzute de lege;
- e) participarea salariaților la profit; societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și regiile autonome care s-au angajat și au stabilit prin bugetele de venituri și cheltuieli obligația de participare la profit, ca urmare a serviciilor angajaților lor în relație cu acestea, pot acorda aceste drepturi în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul agentului economic, în exercițiul financiar de referință;
- f) minimum 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local, în cazul regiilor autonome, ori dividende, în cazul societăților naționale, companiilor naționale și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat;
- g) profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la lit. a) — f) se repartizează la alte rezerve și constituie sursa proprie de finanțare.“

Potrivit art. 1 alin. (5) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare, „Sunt exceptate de la obligația repartizării profitului pentru destinația și în cuantumul prevăzut la alin. (1) lit. (f) societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, care se angajează prin împrumuturi externe contractate fără garanția statului să nu distribuie dividende în situația neîndeplinirii anumitor parametri de performanță financiară sau a altor angajamente prevăzute în aceste împrumuturi.“

2. Determinarea sumelor ce fac obiectul repartizării

Nu fac obiectul repartizării sumele regăsite în rezultatul curent al exercițiului, reprezentând venituri rezultate din îlesniri la plata creanțelor bugetare, potrivit actelor

normative în vigoare (art. 24 din Ordonanța Guvernului nr. 94/2004 privind reglementarea unor măsuri financiare, aprobată cu modificări prin Legea nr. 507/2004, și alte prevederi legale în vigoare, după caz).

După aprobarea situațiilor financiare anuale, sumele respective vor fi preluate în rezultatul reportat.

La determinarea sumelor care fac obiectul repartizării vor fi avute în vedere următoarele:

a) rezerve legale

În cazul societăților naționale, companiilor naționale și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, *rezervele legale* reprezintă sumele calculate din profitul contabil anual prin aplicarea unui procent de 5% asupra profitului contabil, înainte de determinarea impozitului pe profit, din care se scad veniturile neimpozabile și se adaugă cheltuielile aferente acestor venituri neimpozabile, până ce rezervele legale vor atinge a cincea parte din capitalul social subscris și vărsat potrivit prevederilor Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată.

În cazul regiilor autonome, *rezervele legale* reprezintă sumele calculate din profitul contabil anual prin aplicarea unui procent de 5% asupra profitului contabil, înainte de determinarea impozitului pe profit, din care se scad veniturile neimpozabile și se adaugă cheltuielile aferente acestor venituri neimpozabile, până ce rezervele legale vor atinge a cincea parte din patrimoniul regiei autonome, exclusiv patrimoniul public, potrivit prevederilor art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare;

b) alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege

Astfel de rezerve se constituie în măsura în care profitul de repartizat a fost obținut pe baza facilităților fiscale și ca urmare a acestora există obligația legală de repartizare a profiturilor obținute ca sursă proprie de finanțare;

c) acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți

În situația în care există pierderi contabile din anii precedenți, înregistrate în rezultatul reportat, acestea se recuperează potrivit prevederilor art. 19 alin. (4) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată. Potrivit acestui articol, o sursă de acoperire a pierderilor reportate din anii precedenți este și profitul curent ce urmează a fi repartizat;

c¹) constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și a altor costuri aferente acestor împrumuturi externe

Sursele proprii de finanțare pentru proiectele de împrumuturi externe includ contribuția părții române la realizarea proiectului, precum și sumele necesare pentru plata taxelor și impozitelor percepute pe teritoriul țării și contravaloarea altor costuri locale, care nu se pot plăti din împrumutul extern.

Societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital majoritar sau integral de stat, precum și regiile autonome beneficiare de împrumuturi externe vor repartiza profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit pe destinațiile menționate la art. 1 alin. (1) lit. c¹)

din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare, numai în situația în care nu dispun de alte fonduri necesare asigurării surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și a altor costuri aferente împrumuturilor externe;

d) alte repartizări prevăzute de lege

La această poziție sunt repartizate sumele cu această destinație prevăzută prin legi speciale.

Exemplificăm în acest sens: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 69/1998 privind regimul de autorizare a activităților din domeniul jocurilor de noroc, aprobată și modificată prin Legea nr. 166/1999, cu modificările și completările ulterioare; Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2001 privind asigurarea unor fonduri pentru finanțarea construcției de locuințe pentru tineret și săli de sport, aprobată prin Legea nr. 195/2002 etc.;

e) participarea salariaților la profit; societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și regiile autonome care s-au angajat și au stabilit prin bugetele de venituri și cheltuieli obligația de participare la profit, ca urmare a serviciilor angajaților lor în relație cu acestea, pot acorda aceste drepturi în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul agentului economic, în exercițiul financiar de referință

Societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și regiile autonome pot acorda salariaților drepturi în limita a 10% din profitul net rămas după deducerea sumelor repartizate la lit. a)–d), potrivit art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul agentului economic în exercițiul financiar de referință.

Aceste prevederi reglementează modalitatea de calcul al fondului de participare a salariaților la profit, repartizarea făcându-se cu aprobarea consiliului de administrație, acesta având posibilitatea de decizie asupra nivelului participării la profit a fiecărui salariat, în funcție de rezultatele și eficiența muncii fiecăruia, pe baza unor criterii stabilite în acest sens, cu încadrarea în fondul de participare astfel stabilit.

Exemplul 1 în care profitul net rămas după deducerea sumelor repartizate la lit. a)–d) potrivit art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare, este de 12.000 milioane lei.

- Număr mediu de personal 250 de salariați
- Salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul agentului economic 4.000.000 lei/salariat
- Fond maxim de participare a salariaților la profit: 1.000 milioane lei
 $250 \times 4.000.000 = 1.000$ milioane lei
- 10% din profitul net rămas după deducerea sumelor repartizate la lit. a–d) potrivit art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare 1.200 milioane lei

În acest caz, avându-se în vedere că nivelul fondului maxim de participare a salariaților la profit, respectiv

1.000 milioane lei, al cărui calcul a avut în vedere salariul de bază mediu lunar realizat, este sub nivelul cotei de 10% din profitul net rămas după deducerea sumelor repartizate la lit. a)–d) potrivit art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare, respectiv 1.200 milioane lei, fondul de participare a salariaților la profit este de maximum 1.000 milioane lei.

Această sumă (1.000 milioane lei) se acordă celor 250 de salariați sau numai unora dintre aceștia, în mod egal sau diferențiat, în funcție de rezultatele și de eficiența muncii fiecăruia, în baza deciziei consiliului de administrație al agentului economic sau a adunării generale a acționarilor, după caz.

Exemplul 2 în care profitul net rămas după deducerea sumelor repartizate la lit. a)–d) potrivit art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare, este de 700 milioane lei.

- Număr mediu de personal 250 de salariați
- Salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul agentului economic 4.000.000 lei/salariat
- Fond maxim de participare a salariaților la profit: 1.000 milioane lei
 $250 \times 4.000.000 = 1.000$ milioane lei
- 10% din profitul net rămas după deducerea sumelor repartizate la lit. a)–d) potrivit art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare 70 milioane lei

În acest caz, avându-se în vedere că nivelul fondului maxim de participare a salariaților la profit, respectiv 1.000 milioane lei, al cărui calcul a avut în vedere salariul de bază mediu lunar realizat, este mai mare decât nivelul cotei de 10% din profitul net rămas după deducerea sumelor repartizate la lit. a)–d) potrivit art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare, respectiv 70 milioane lei, fondul de participare a salariaților la profit este de maximum 70 milioane lei.

Această sumă (70 milioane lei) se acordă celor 250 de salariați sau numai unora dintre aceștia, în mod egal ori diferențiat, în funcție de rezultatele și de eficiența muncii fiecăruia, în baza deciziei consiliului de administrație al agentului economic sau a adunării generale a acționarilor, după caz;

f) minimum 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local, în cazul regiilor autonome, ori dividende, în cazul societăților naționale, companiilor naționale și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

Societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat au obligația să vireze dividendele la instituția publică implicată, așa cum este definită aceasta la art. 3 lit. g) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 88/1997 privind privatizarea societăților comerciale, aprobată prin Legea nr. 44/1998, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 99/1999, minimum 50% din profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit și acoperirea destinațiilor prevăzute la lit. a)–d).

În cazul regiilor autonome, minimum 50% din profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit și

acoperirea destinațiilor prevăzute la lit. a)—d) se varsă la bugetul de stat sau local, după caz.

Sunt exceptate de la obligația repartizării profitului pentru destinația și în cuantumul prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. f) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare, societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, care se angajează, prin împrumuturi externe contractate fără garanția statului, să nu distribuie dividende în situația neîndeplinirii anumitor parametri de performanță financiară ori a altor angajamente prevăzute în aceste împrumuturi, așa cum se precizează la art. 1 alin. (5) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare;

g) *profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la lit. a)—f) se repartizează la alte rezerve și constituie sursa proprie de finanțare.*

Exemplificăm mai jos modul de determinare a sumelor reprezentând destinațiile profitului contabil prevăzute la art. 1 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare, astfel:

Considerăm că un agent economic și-a încheiat exercițiul financiar cu un profit contabil rămas după deducerea impozitului pe profit în sumă de 3.500 milioane lei, din care 500 milioane lei reprezintă venituri rezultate din îlesniri la plata creanțelor bugetare care nu fac obiectul repartizării, potrivit actelor normative în vigoare.

În această situație profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit și a sumelor aferente amânării la plată a creanțelor bugetare, în sumă de 3.000 milioane lei, se repartizează astfel:

a) rezerve legale (determinate conform precizărilor de la lit. a) de mai sus)	500 milioane lei
b) alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege	0 milioane lei
c) acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	100 milioane lei
[determinate conform precizărilor de la lit. c) de mai sus]	
c ¹) constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi	

externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente acestor împrumuturi externe

0 milioane lei

- d) alte repartizări prevăzute prin legi speciale
- 285 milioane lei

Profit net rămas după deducerea sumelor repartizate la lit. a), b), c) c¹) și d), potrivit art. 1 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001, aprobată cu modificări prin Legea nr. 769/2001, cu modificările și completările ulterioare

2.115 milioane lei

3.000 milioane lei —
(500 milioane lei + 100 milioane lei + 285 milioane lei) = 2.115 milioane lei, din care:

- e) până la 10% pentru participarea salariaților la profit
- 212 milioane lei
- 2.115 milioane lei x 10% = 212 milioane lei

Aceasta în condițiile în care s-a considerat un fond maxim de participare a salariaților la profit, calculat în funcție de numărul mediu de salariați și salariul de bază mediu lunar realizat pe salariat, ca fiind în sumă de 500 milioane lei;

- f) minimum 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local, în cazul regiilor autonome, ori dividende, în cazul societăților naționale, companiilor naționale și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat
- 1.058 milioane lei
- 2.115 milioane lei x 50% = 1.058 milioane lei

- g) profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la lit. a)—f)
- 845 milioane lei

[3.000 milioane lei — lit. a) (500 milioane lei) — lit. b) (0 milioane lei) — lit. c) (100 milioane lei) — lit. c¹) (0 milioane lei) — lit. d) (285 milioane lei) — lit. e) (212 milioane lei) — lit. f) (1.058 milioane lei)] = 845 milioane lei.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București,
IBAN: RO75RNCB5101000000120001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 224.09.71/150, fax 225.00.43, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”

5⁹48368¹005303¹